

Något har jag redan kunnat uträtta och flere viktiga upplysningar hafva blifvit mig lofvade, men då det under resan faller sig serdeles svårt att utförligt kunna redogöra för hvad man inhämtat vågar jag anhålla, att få uppskjuta härmed till min hemkomst under Sept^{em}b^{er} månad då jag genast skulle ordna mina anteckningar och öfverlämna dem jemte de profver m. m. som jag insamlat.

Rörande det slags väfnader som under namn af »Crash» exporteras från Ryssland har jag goda underrättelser, huru stora quantiteter deraf vi än må kunna åstadkomma rum synes ej saknas för deras användande här och om vi få de priser som den ryska varan betingar torde vi kunna nöja oss dermed.

Med de ordinära trädvarorne såsom lådbräder, torrvarutunnor, tunnband o^{ch} m^{era} d^{yl}ikt torde det blifva värre, stora quantiteter behöfvas deraf, men fragten torde medtaga altför stor del af deras pris.

Rörande terنتين, harz och kåda har jag löfte om uppgifter äfvensom om andra saker som kunna blifva passande,

De till mitt förfogande ställde medlen skola med största sparsamhet handhafvas och några serskildte resekostnader torde icke komma ifråga, måtte jag endast kunna understödja Herr Senatorns bemödanden för den goda saken.

Genom H:r H. Borgström kan underrättelse erhållas huru min reseplan gestaltar sig och skall det vara mig ett serdeles nöje om jag kunde gifva den person som kommer att utsändas, några vinkar som kunde befrämja hans ändamål.

Anhållande om benägen ursägt för det knapphändiga i detta meddelande har jag äran framhärda

med största högaktning, städse

Herr Senatorns m. m.

Ödmjukaste tjenare

A. W. Wahren

30

Manchester d. 25:te Augusti 1867.

728 J. V. SNELLMAN – A. H. SNELLMAN

HUB, JVS handskriftssamling

Kära Hinni.

40 Gud välsigne Dig för ditt bref. Ehuru få ord det innehöll, glädde de mig såsom tecken till förtroende och ömhet.

Jag beder Dig: lyd Din faders råd. Arbeta flitigt, så att du åtminstone blir student. Du skall då genast få försöka sjön, dit du längtar. Men om du, såsom jag väl vet, snart får nog deraf, så har du vägen öppen att taga någon examen och på annat håll få Din bergning.

Jag hade hoppats, att hos dig skulle vakna någon ädlare ärelystnad, att gagna ditt fädernesland i en större krets, än en dagsverkare det förmår. Och en sjöman är intet annat. Han är Krämarens dreng, äfven såsom sjökapt. En nyck kan afsätta honom och beröfva honom sitt uppehälle. Ganska få äro de, som förmå något samla för sin ålderdom. Det har då skett genom lurendrejeri eller andra föga lofliga spekulationer.

50

Skulle dock din håg förblifva bestående, kan det ej hjälpas. Äfven tjenaren, om redlig, är en aktningvärd och nyttig menniska.

Res nu genast till magistern. Jag inneslutar några rader till honom.

Du får med Dig 60 mark. 20 mark kan du betala åt värdsfolket för Ditt uppehälle – 30 mark måste räcka till för resan 10 mark såsom reserv. Du kan akkordera med skjutskarlen att föra Dig förbi Tavastehus till gästgifvaregården i Hattula. Skrif upp Dina utgifter.

Tag ensitsiga chaisen. Lägg ett tvärbräde under kappsäck och fiollåda – den senare väl ombunden med en matta. Bind väl fast både dem och brädet.

Jag skall skicka till dig några gåfvor åt värdfolket.

Använd nu den korrta tiden väl och kom hem senast den 28:de. Far du i god tid från Pelkäne, så hinner Du hem på en dag.

10

Var icke nedslagen och ängslig – utan: beslut att arbeta. Kan du i nästa sommar få godt betyg, så kunde du kanske få lof privatim för att taga studentexamen. Tro också – äfven om Du stundom ser mig sorgsen och otålig / också / af många andra bekymmer, dem Du icke känner, att jag icke ett ögonblick upphört att älska dig med all faderlig ömhet. Var blott öppen, redlig och sann – allt annat är ringa. Tänk på, att jag är gammal och att du väl begagnar den tid, du ännu har mitt stöd. Endast för eder skuld önskar jag ännu få lefva några år.

Din öme fader
J. V. S:n

20

729 O. DONNER – J. V. SNELLMAN 29. VIII 1867
HUB, JVS handskriftssamling

Herr Senator!

Jag läste nyligen Eder »Resa i Tyskland» och värmdes bland annat af åsynen af den tår, som droppade ned i vinglasen vid Rhenflodens strand, då Ni tänkte: det gifves inga elaka menniskor i verlden, endast okunniga.

30

Då solen dessa dagar sken så klart och jag i söndags såg Eder ute i Brunnsparken vid middagsbordet åter tömma ett vinglas, helt säkert vid tanken på den välsignelse som hvarje solljus dag medför för vårt hårdt pröfvade folk, då kom jag ihåg Edra tankar vid Rhenfloden. Äfven vi kunde lefva lyckliga på jorden, om blott våra förfäder hade stannat i ett mildare klimat, – eller – om vi ej ännu saknade så mycket af kunskap och insigt.

40

Okunnighet! öfverallt förstör du glädje och frid bland menniskorna. Derföre folkupplysning och skolor, se der vår enda räddning icke blott undan en ständigt hotande hungersnöd, undan olyckor och brott, utan äfven den enda utvägen att uppehålla vår andliga sjelfständighet, vårt folks existens.

Ädla fosterlandsvän! i går igen har ni påpekat okunnigheten såsom hinder för vår utveckling. De frön Ni utsår bland menigheten falla helt säkert icke på hälleberg; förtröttas icke, om okunnigheten skaffar Eder några ovänner, eller om andra åsigter vilja följa andra banor än Ni, så äger Ni dock nationens, hvarje upplyst medborgares varmaste tillgifvenhet och aktning. Förlåt dessa rader som stundens känslor kallat till lif.

50

d. 29 Aug. 67.